

Content Analysis of Articles in the Quarterly Journal of Packaging Science and Art (Issues 1 to 59)

Mohammad Zaryabi , Seyyed Nezamoddin Emamifar *

*Associate Professor, Department of Visual Communication, Faculty of Art, Shahed University, Tehran, Iran

(Received: 14/01/2024, Revised: 27/01/2025, Accepted: 11/05/2025, Published: 20/06/2025)

DOR: 20.1001.1.22286675.1404.16.61.3.7

ABSTRACT

The quarterly journal of "Packaging science and art," published by Imam Hussein (PBUH) University, is recognized as the sole "scientific" packaging journal published in Iran. The journal began its operations in 2010 owing to the efforts of a number of experts in this field. The current study aims to evaluate this journal using a content analysis approach. The population size in this study is equal to the sample size. Consequently, all 415 articles published in the journal in issues 1 to 59 were selected as the analytical population. The study employed the content analysis method using a coding checklist, which was validated through assessments by several professors in this field. The data collection was carried out using the library method through note-taking. The review was conducted systematically across 10 areas to describe the objective and qualitative content of the concepts. The results of this study present a clear picture regarding the trajectory and direction of the journal. The first 59 issues of "Packaging science and art" contain 415 published articles by 979 researchers. The articles predominantly use a qualitative approach, at 59.76 percent. The most examined topic by authors is "Food Packaging," with 20.48 percent. Regarding the frequency of scientific collaborations, articles with a collaboration of two authors are the most prevalent, with 38.79 percent. 64.76 percent of authors were male, and 35.24 percent were female. Food Engineering was the most common academic background among the authors at 43.82 percent. Additionally, 47.80 percent of authors held a Ph.D., and the Islamic Azad University is the most common organizational affiliation at 21.35 percent.

Keywords: Content Analysis, Article, Quarterly, Scientific Journals

This article is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license.

Publisher: Imam Hussein University

 Authors

* Corresponding Author Email: emamifar@shahed.ac.ir

تحلیل محتوای مقالات فصلنامه علوم و فنون بسته‌بندی (شماره ۱ تا ۵۹)

محمد زریابی^۱، سید نظام‌الدین امامی‌فر^{۲*}

۱- کاندیدای دکتری تخصصی پژوهش هنر، دانشکده هنر، دانشگاه شاهد، تهران، ایران، ۲- دانشیار گروه ارتباط تصویری، دانشکده هنر، دانشگاه شاهد،

تهران، ایران

DOR: 20.1001.1.22286675.1404.16.61.3.7

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۲/۲۱

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۳/۳۰

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۲۵

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۱۱/۰۸

چکیده

فصلنامه «علوم و فنون بسته‌بندی» متعلق به دانشگاه جامع امام حسین (ع)، تنها نشریه با اعتبار «علمی» بسته‌بندی در ایران محسوب می‌شود که از سال ۱۳۸۹ به همت جمعی از متخصصان این حوزه در ایران شروع به فعالیت نموده است. پژوهش حاضر با هدف ارزیابی این نشریه با رویکرد تحلیل محتوا انجام شده است. حجم جامعه در این پژوهش با حجم نمونه برابر است؛ به این منظور کل مقالات انتشار یافته در نشریه از شماره ۱ تا ۵۹ که شامل ۴۱۵ مقاله بودند، به عنوان جامعه تحلیلی پژوهش گزینش شدند. روش پژوهش تحلیل محتوا است. ابزار استفاده‌شده در پژوهش یک چک لیست کدگذاری بوده است که روایی آن توسط چند تن از اساتید این حوزه سنجیده شده است. روش گردآوری اطلاعات به روش کتابخانه‌ای از طریق فیش‌برداری بوده است. به منظور توصیف عینی و کیفی محتوای مفاهیم، بررسی به شکلی نظام‌مند و در ۱۰ حوزه انجام شده است. نتایج پژوهش حاضر، تصویری شفاف از روند حرکتی و خط سیر نشریه را نشان می‌دهد. در ۵۹ شماره نخست نشریه «علوم و فنون بسته‌بندی» ۴۱۵ مقاله از ۹۷۹ پژوهشگر انتشار یافته است. رویکرد غالب مقالات، کیفی با ۵۹/۷۶٪ است. «بسته‌بندی مواد غذایی» با ۲۰/۴۸٪ بیشترین موضوع مورد بررسی میان نویسندگان است. از حیث فراوانی همکاری علمی، مقالات با مشارکت دو نویسنده با ۳۸/۷۹٪ در رتبه اول قرار دارد. ۶۴/۷۶٪ نویسندگان مرد و ۳۵/۲۴٪ زن بوده‌اند. صنایع غذایی با ۴۳/۸۲٪ رتبه نخست را در بین رشته‌های دانشگاهی نویسندگان داراست. ۴۷/۸۰٪ نویسندگان تحصیلات دکتری داشته‌اند. دانشگاه آزاد اسلامی با ۲۱/۳۵٪ بیشترین وابستگی سازمانی نویسندگان است.

کلیدواژه‌ها: تحلیل محتوا، مقاله، فصلنامه، نشریات علمی

۱- مقدمه

را ارائه می‌دهد؛ به طوری که با اهداف نام تجاری شرکت همخوانی داشته باشد؟ ۳. آزمون ساختار: آیا بسته به راحتی باز یا بسته می‌شود؟ آیا به سهولت حمل و نقل و جابجا می‌گردد؟ آیا کاربرد آن آسان است؟ ۴. آزمون رفتار: آیا خریداران بسته محصول مورد نظر را در میان محصولات مشابه در قفسه‌ها و طبقات فروشگاه تشخیص داده و خریداری می‌کنند؟ ۵. آزمون کاربرد مجدد: آیا مصرف‌کنندگان پس از مصرف محصول از بسته استفاده دیگری هم می‌کنند؟ انجام می‌پذیرد [۴۳]. به دلیل اهمیت موضوع، حوزه‌های مختلفی برای انجام تحقیقات گوناگون در شاخه‌های علوم و فنون بسته‌بندی وجود دارد. افزون بر این، زمینه‌های مختلف علوم و فنون بسته‌بندی به سرعت در حال ارتقا و توسعه هستند. حال، بررسی آمارهای موجود نشان می‌دهد ارزش صنعت بسته‌بندی ایران در مقایسه با کشورهای دیگر بسیار ناچیز است. پایین بودن جایگاه ایران

بسته‌بندی به عنوان یکی از پدیده‌های تأثیرگذار دنیای مدرن علاوه بر محافظت از محصول در برابر عوامل محیطی به عنوان وسیله ارتباطی برای ارائه تصویر برند و نیز نقطه مرجعی برای انتخاب کالا توسط مصرف‌کنندگان مطرح است [۲۱]. سنجش یک بسته‌بندی مناسب از آزمون‌هایی چون ۱. آزمون تشخیص: بسته تا چه حد توجه مشتریان را جلب می‌کند و در فروشگاه در میان سایر بسته‌ها قابل تشخیص است؟ ۲. آزمون تصور: بسته تا چه میزان تصور نام تجاری

* رایانامه نویسنده مسئول: emamifar@shahed.ac.ir

مقاله برگرفته از رساله دکتری محمد زریابی با عنوان «تدوین الگوی پارادیمی آموزش طراحی بسته‌بندی در دوره کارشناسی ارتباط تصویری ایران براساس نظریه داده‌بنیاد» به راهنمایی دکتر سید نظام‌الدین امامی‌فر در دانشکده هنر دانشگاه شاهد است.

که بدان اشاره شد، از روش‌های گوناگونی ارزیابی نشریات علمی صورت می‌پذیرد. یکی از مهم‌ترین و معتبرترین رویکردها، علم‌سنجی است که در بحث سیاست‌گذاری علم مطرح می‌شود. علم‌سنجی در واقع یک حوزه پژوهشی محسوب می‌شود که به بررسی اطلاعات مربوط به مطالعات و پژوهش‌های یک موضوع مشخص یا یک مجله از طریق بررسی مقاله‌های منتشر شده در آن حوزه می‌پردازد [۱۱]. در این پژوهش نیز با بررسی و مطالعه مقالات نشریه «علوم و فنون بسته‌بندی» براساس ویژگی‌های پژوهشگران و نیز ویژگی‌های مقاله آن‌ها، تلاش شده تصویری عینی از شرایط موجود و انعکاس پژوهش‌های انجام شده در فصلنامه مذکور صورت پذیرد. در این راستا سؤالات پژوهش حاضر به شرح ذیل است:

۱. توزیع فراوانی مقاله‌های انتشار یافته در نشریه «علوم و فنون بسته‌بندی» از شماره ۱ تا ۵۹ چگونه است؟
۲. توزیع فراوانی نوع مقاله منتشرشده در نشریه «علوم و فنون بسته‌بندی» از شماره ۱ تا ۵۹ به چه صورت بوده است؟
۳. توزیع فراوانی به لحاظ ماهیت داده‌های مقالات منتشر شده در نشریه «علوم و فنون بسته‌بندی» از شماره ۱ تا ۵۹ چگونه است؟
۴. توزیع فراوانی مقالات انتشار یافته در فصلنامه «علوم و فنون بسته‌بندی» از حیث موضوع از شماره ۱ تا ۵۹ به چه صورت بوده است؟
۵. توزیع فراوانی همکاری علمی (میزان مشارکت نویسندگان) در تألیف مقاله‌های انتشار یافته در نشریه «علوم و فنون بسته‌بندی» از شماره ۱ تا ۵۹ چگونه است؟
۶. توزیع فراوانی براساس جنسیت مؤلفان (مرد یا زن بودن) مقاله‌های منتشر شده در نشریه «علوم و فنون بسته‌بندی» از شماره ۱ تا ۵۹ به چه صورت بوده است؟
۷. توزیع فراوانی مرتبه علمی نویسنده (استاد/دانشیار/استادیار/سایر) در مقاله‌های انتشار یافته در نشریه «علوم و فنون بسته‌بندی» از شماره ۱ تا ۵۹ چگونه است؟
۸. توزیع فراوانی براساس رشته تحصیلی نویسندگان مقاله‌های منتشر شده در نشریه «علوم و فنون بسته‌بندی» از شماره ۱ تا ۵۹ به چه صورت بوده است؟
۹. توزیع فراوانی براساس سطح تحصیلات نویسندگان (دکتری تخصصی/دانشجوی دکتری تخصصی/کارشناسی ارشد/دانشجوی کارشناسی ارشد/کارشناسی و پائین‌تر) مقاله‌های منتشر شده در نشریه «علوم و فنون بسته‌بندی» از شماره ۱ تا ۵۹ چگونه است؟
۱۰. توزیع فراوانی وابستگی سازمانی نویسندگان در مقاله‌های انتشار یافته در نشریه «علوم و فنون بسته‌بندی» از شماره ۱ تا ۵۹ به چه صورت بوده است؟

در صنعت بسته‌بندی و نبود چشم‌انداز روشنی از این صنعت می‌تواند از دو بعد تبعات منفی برای اقتصاد کشور به دنبال داشته باشد: ۱. صنعت بسته‌بندی به‌عنوان توانمندساز بخش‌های اقتصادی عمل می‌کند؛ ۲. صنعت بسته‌بندی خود به‌عنوان یک صنعت نقش بسیار زیادی در اشتغال و افزایش درآمد ملی دارد [۵]. به تبع این مهم بایست به موارد ذیل در شرایط کنونی بسته‌بندی ایران بیشتر توجه گردد: ۱. نقش مهندسی در طراحی بسته‌بندی؛ ۲. تحقیق و فناوری بسته‌بندی؛ ۳. استفاده از مدل‌های برنامه‌ریزی در فرایند بسته‌بندی؛ ۴. کنترل کیفیت؛ ۵. بازاریابی بسته‌بندی؛ ۶. آموزش؛ ۷. سازماندهی کارکنان [۶]. در این شرایط نشریات علمی به‌عنوان یکی از ابزارهای کارآمد اطلاع‌رسانی و یکی از مشخصه‌های اصلی ورود یک نظام اجتماعی به دوره توسعه یافتگی مطرح هستند که به‌عنوان یک رسانه پذیرفته شده انتقال نتایج پژوهش‌های علمی محسوب می‌شوند [۷ و ۸]. این قالب انتقال دانش، اختراعات، اکتشافات و یافته‌های نوین را در چارچوب محمل‌های خاص اطلاعاتی انتشار می‌دهد. مقالات علمی از آن جهت حائز اهمیت هستند که بر ارتقای منزلت اجتماعی و اشتغال علمی نویسنده تأثیر مثبت دارند [۹]. حال با توجه به اینکه این محمل در کانون توجه متخصصان قرار دارد، کسب هویت و جایگاه علمی و مهم‌تر از آن حفظ این جایگاه مستلزم ارزیابی و سنجش مستمر معیارها، اصول و اهداف پیش‌بینی‌شده این نشریات است [۱۰]. بررسی‌ها نشان می‌دهد فصلنامه «علوم و فنون بسته‌بندی» تنها نشریه این حوزه با اعتبار علمی در ایران است. این نشریه از سال ۱۳۸۹ براساس اهداف و سیاست‌های کلان پژوهشی دانشگاه جامع امام حسین (ع) - مرکز مطالعات و پژوهش‌های لجستیکی و به همت جمعی از متخصصان حوزه بسته‌بندی شروع به فعالیت نموده است. نشریه حاضر با انتشار آثار و پژوهش‌های صاحب‌نظران و پژوهشگران حوزه بسته‌بندی سعی نموده در زمینه شناخت، تفسیر و تعالی بنیاد نظری و رویه‌های عملی صنعت بسته‌بندی ایران پیش رود. پس از گذشت پانزده سال از فعالیت مستمر نشریه از سال ۱۳۸۹ تا ۱۴۰۳، ضرورت دارد تا ارزیابی دقیقی از مقالات انتشار یافته در این نشریه صورت پذیرد. انجام این پژوهش از آن جهت اهمیت می‌یابد که می‌توان از طریق آن به درک بهتر اولویت‌ها، نیازها، موضوع‌ها و مسئولیت‌های نشریه و به طور کلی حوزه بسته‌بندی ایران اشراف یافته و بدان یاری رساند. در حقیقت با نگاه به گذشته و تحلیل تحقیقات صورت گرفته در این نشریه مسیر مورد انتظار آینده شفاف‌تر قابل ترسیم است. به تبع این مهم برنامه‌ریزی‌های مسئولان ذی‌ربط در نشریه برای تقویت نقاط قوت و برطرف نمودن کاستی‌ها و در نتیجه پیشرفت و بهبود کیفی نشریه قابل انتظار است. حال، با وجود اهمیت و ضرورت انجام این پژوهش

۲- روش تحقیق

پژوهش حاضر از نوع پژوهش‌های کیفی و توصیفی بوده و با بهره‌گیری از داده‌های موجود در مقالات فصلنامه «علوم و فنون بسته‌بندی» انجام گرفته است. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز با رویکرد علم‌سنجی و بهره‌مندی از روش تحلیل محتوا به تحلیل محتوای مقالات شماره ۱ تا ۵۹ شامل ۴۱۵ مقاله پرداخته شده است. رویکرد علم‌سنجی در لغت به معنای دانش اندازه‌گیری علم است و به زبان ساده به مطالعه جنبه‌های کمی علم به منظور برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری تحقیقاتی یا اقتصادی در امر تحقیقات فردی، گروهی، سازمانی، ملی یا بین‌المللی اطلاق می‌شود [۷]. روش تحلیل محتوا نیز آزمون نظام مند و تکرارپذیر نمادهای ارتباطی است که طی آن ارزش‌های عددی براساس قوانین معتبر اندازه‌گیری به متن نسبت داده می‌شود. تحلیل محتوا به مطالعه علمی و کمی مواد و داده‌های کیفی توجه دارد [۱۲ و ۱۳]. نگارنده با بهره‌گیری از کلیه مقالات ۵۹ شماره نخست نشریه «علوم و فنون بسته‌بندی» طی فرایندی هدفمند، طبقه‌بندی داده‌های متنی کیفی را در قالب مجموعه‌ها و مقولات مفهومی مشابه به جهت شناسایی الگوهای پایدار و روابط بین متغیرها پیش برده است. این پژوهش با توجه به بنیان روش شناختی آن بدون دخالت محقق در جهت‌گیری و نتایج صورت می‌پذیرد [۱۰].

۳- پیشینه تحقیق

پژوهش‌های متعددی در خصوص تحلیل محتوایی مقالات انتشار یافته در نشریات علمی در رشته‌ها و شاخه‌های مختلف در کشور تألیف شده است که می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد. شمس (۱۴۰۲) در مقاله «تحلیل محتوای مقالات فصلنامه مطالعات راهبردی طی دوره شش ساله ۱۴۰۱-۱۳۹۶» به بررسی و ارزیابی شکلی و محتوایی ۱۷۸ مقاله منتشر شده در این فصلنامه پرداخته است. در این پژوهش از روش علم‌سنجی به‌عنوان یکی از رایج‌ترین روش‌های ارزیابی فعالیت‌های علمی کمک گرفته شده است [۱۴]. رضایا و همکاران (۱۴۰۰) در مقاله «تحلیل محتوای مقالات فصلنامه مطالعات مدیریت گردشگری (۱۳۹۸-۱۳۹۱) بر مبنای ...» نتیجه می‌گیرند که این پژوهش ضمن ارائه تصویری روشن از الگوهای مشارکتی نویسندگان و نیز ویژگی‌های روش‌شناسی عملکردی و استنادی مقالات، خط سیر و روند ثبات یا تغییرات بوجود آمده در هر یک از الگوها و ویژگی‌های مورد مطالعه در این نشریه را طی هشت سال آشکار نموده است [۱۵].

ادیب منش (۱۳۹۹) در مقاله «ارزیابی دوفصلنامه مطالعات برنامه درسی در آموزش عالی با رویکرد تحلیل محتوا» نتیجه می‌گیرد که در بخش روش‌شناسی، رویکرد غالب، کیفی است. در بخش مربوط به موضوع‌شناسی موضوع مرتبط با آموزش تدریس و یادگیری از بیشترین فراوانی برخوردار است. در بین دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی، دانشگاه تهران بیشترین فراوانی را داراست. در بخش مربوط به مشارکت نویسندگان در تألیف مقالات، مشارکت دو نویسنده از بیشترین فراوانی برخوردار است [۱۶].

آخوندی (۱۳۹۸) در مقاله «تحلیل محتوای مقالات فصلنامه راهبرد» نتیجه حاصل می‌کند که مقالات در ۱۱ حوزه اصلی و ۴۰ موضوع جز قابل دسته‌بندی هستند که از این میان موضوع علوم سیاسی بیشترین بحث مورد استفاده در این مقالات بوده است. بیشترین فراوانی در زیر موضوعات به سیاست‌های خارجی اختصاص دارد. میزان مشارکت پژوهشگران خوب ارزیابی شد؛ به‌گونه‌ای که ۸۰۰ نفر محقق در نگارش ۳۸۸ مقاله مشارکت داشته‌اند و در این میان مشارکت دانشگاه‌های تهران بیشتر بوده است [۱۷].

ایمانی و همکاران (۱۳۹۷) در مقاله «تحلیل محتوای پژوهش‌های فصلنامه مدیریت دولتی دانشگاه تهران» نتیجه می‌گیرند که از سال ۱۳۸۷ تا بهار ۱۳۹۷ تعداد ۲۹۱ مقاله در فصلنامه مدیریت دولتی منتشر شده است. بیشترین مقالات توسط نویسندگان مرد با رتبه علمی استادیار، مدرک مدیریت دولتی و وابسته به دانشگاه تهران انتشار یافته است. موضوع محوری بیشتر مقالات، رفتار سازمانی و منابع انسانی بوده و اغلب آن‌ها سازمان‌ها و نهادهای دولتی را برای جامعه آماری در نظر گرفته‌اند [۱۸].

بشیری و خراسانی (۱۳۹۶) در مقاله «تحلیل محتوای مقالات فصلنامه پژوهش‌های روستایی بین سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۴» از میان ۲۰۷ مقاله انتشار یافته در سال‌های مورد مطالعه نتیجه می‌گیرند که حدود دو سوم نویسندگان را مردان و یک سوم را زنان تشکیل می‌دهند. همچنین دانشگاه تهران بیشترین میزان وابستگی سازمانی را در اختیار دارد. در میان موضوعات مورد توجه نویسندگان، گردشگری روستایی و توسعه پایدار روستایی بیشترین مقالات را به خود اختصاص داده‌اند [۱۹].

محمداسماعیلی و اکبری (۱۳۹۶) در مقاله «تحلیل محتوای مقاله‌های فصلنامه علوم و تکنولوژی محیط‌زیست» نتیجه می‌گیرند که فصلنامه مطروحه با اختصاص ۱۵/۵۶ درصد از مقاله‌ها به موضوع آلاینده‌ها و مدیریت آن، منبع با ارزشی در حوزه سلامت محیط‌زیست محسوب می‌شود [۲۰].

محتوای منتشر شده در ۱۵ دوره انتشار نشریه مورد بحث، صورت پذیرد.

۵- نتایج و بحث

در این بخش به تجزیه و تحلیل ۴۱۵ مقاله که در ۵۹ شماره نخست فصلنامه «علوم و فنون بسترده» از سال ۱۳۸۹ تا ۱۴۰۳ منتشر شده، در قالب ده مؤلفه مشخص پرداخته شده است.

۵-۱- توزیع فراوانی مقاله‌های انتشار یافته براساس سال انتشار

براساس جدول (۱) تعداد کل مقالات منتشر شده در سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۱ هر کدام با ۳۵ مقاله و ۸/۴۳٪ بیشترین سهم را به خود اختصاص داده‌اند. بیشترین مقاله‌های منتشر شده در یک شماره نیز مختص شماره ۲ (تابستان ۱۳۸۹) با ۱۲ مقاله است. به‌طور کلی میانگین تعداد مقالات انتشار یافته در هر شماره، ۷ مقاله است.

جدول (۱): توزیع فراوانی مقاله‌های انتشار یافته براساس سال انتشار

ردیف	سال	شماره ۱ (بهار)	شماره ۲ (تابستان)	شماره ۳ (پائیز)	شماره ۴ (زمستان)	مجموع	درصد
۱	۱۴۰۳	۶	۶	۶	-	۱۸	۴/۳۴٪
۲	۱۴۰۲	۶	۶	۶	۶	۲۴	۵/۷۸٪
۳	۱۴۰۱	۶	۶	۶	۶	۲۴	۵/۷۸٪
۴	۱۴۰۰	۷	۶	۶	۶	۲۵	۶/۱۰۲٪
۵	۱۳۹۹	۷	۷	۷	۷	۲۸	۶/۷۵٪
۶	۱۳۹۸	۷	۷	۷	۷	۲۸	۶/۷۵٪
۷	۱۳۹۷	۷	۷	۷	۷	۲۸	۶/۷۵٪
۸	۱۳۹۶	۶	۷	۷	۶	۲۶	۶/۲۶٪
۹	۱۳۹۵	۷	۷	۷	۷	۲۸	۶/۷۵٪
۱۰	۱۳۹۴	۷	۷	۷	۷	۲۸	۶/۷۵٪
۱۱	۱۳۹۳	۷	۷	۷	۷	۲۸	۶/۷۵٪
۱۲	۱۳۹۲	۷	۷	۷	۷	۲۸	۶/۷۵٪
۱۳	۱۳۹۱	۸	۷	۱۱	۹	۳۵	۸/۴۳٪
۱۴	۱۳۹۰	۷	۹	۸	۸	۳۲	۷/۷۱٪
۱۵	۱۳۸۹	۷	۱۲	۸	۸	۳۵	۸/۴۳٪
کل دوره‌ها		۱۰۲	۱۰۸	۱۰۷	۹۸	۴۱۵	۱۰۰٪

۵-۲- توزیع فراوانی نوع مقاله‌های منتشر شده

در نشریه «علوم و فنون بسترده» از شماره ۱ الی ۳۳ مقالات صرفاً برحسب تألیفی یا ترجمه‌ای بودن پذیرش و تفکیک می‌شدند؛ ولیکن از شماره ۳۴ به بعد با حذف پذیرش مقالات ترجمه‌ای، مقالات با

با توجه به مطالعه پیشینه، پژوهش مستقلی در خصوص تحلیل محتوای مقالات فصلنامه علوم و فنون بسترده، انجام نپذیرفته و نگارنده پژوهشی در این حوزه مشاهده نکرده است.

۴- مبانی نظری تحقیق

به دنبال تحولات علمی‌ای که در کشور بخصوص در سال‌های اخیر حادث شده آثار علمی متعددی منتشر شده است که هر کدام به سهم خود باعث فزونی معرفت و دانش در میان پژوهشگران، دانشجویان و سایر افراد علاقه‌مند در زمینه‌های گوناگون علمی شده است. در خلال این تحولات، تحلیل و بررسی روند این تولیدات علمی در هر رشته و زمینه‌ای از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است و می‌تواند تصویری شفاف از شکاف‌ها و خلاءهای آموزشی آن حوزه دانشی را مشخص نماید [۹]. در این میان نشریات از اصلی‌ترین قالب‌های انتقال دانش در سطح علمی- پژوهشی به حساب می‌آیند و کانون توجه پژوهشگران را به خود معطوف کرده‌اند [۲۱]. این نشریات سالانه توسط کمیسیون بررسی نشریات علمی کشور در وزارت عتف مورد سنجش قرار می‌گیرند. حال به سبب مطالعه کمی جریان علم برای برنامه‌ریزی، سیاست‌گذاری و ارزیابی علمی- پژوهشی و مطالعه تاریخ علم از طریق ترسیم ساختار آن در رشته تخصصی مفروض، از رویکرد علم‌سنجی بهره گرفته می‌شود [۱۷]. با استفاده از رویکرد علم‌سنجی در بررسی و مطالعه نشریه می‌توان تغییرات آن نشریه را در گذر زمان بر اساس پژوهشگران آن حوزه، ارتباط با سایر علوم و موضوعات و نیز محورهای آن شناسایی و تحلیل کرد [۱۱ و ۱۸]. در پژوهش حاضر نیز با رویکرد علم‌سنجی و بهره‌مندی از روش تحلیل محتوا به تحلیل محتوای مقاله‌های انتشار یافته در فصلنامه «علوم و فنون بسترده» پرداخته خواهد شد. تکنیک تحلیل محتوا برای نخستین بار در قرن نوزدهم میلادی برای تجزیه و تحلیل مجلات و روزنامه‌ها مورد استفاده قرار گرفت. امروزه این روش سابقه‌ای طولانی در علوم ارتباطات، جامعه‌شناسی، روانشناسی، مدیریت، کسب و کار و ... را داراست و طی چند دهه اخیر به وفور مورد استفاده در پژوهش‌ها قرار گرفته است [۷]. تحلیل محتوا را می‌توان بطور خلاصه به‌عنوان بررسی نظام‌مند جنبه خاصی از داده‌ها به منظور شناسایی الگوها، مقوله‌ها، نگرش‌ها و معانی آشکار و نهان آن داده‌ها قلمداد کرد. با بهره‌گیری از روش تحلیل محتوا به‌عنوان یک روش دارای اعتبار، نگارنده در تلاش است در این مقاله به بازنگری دوره‌ای در جهت شناخت محتوا، جهت‌گیری عناوین و موضوعات مقالات انتشار یافته در نشریه و سایر داده‌های مرتبط با مقالات فصلنامه «علوم و فنون بسترده» پردازد تا درک جامعی از

بسته‌بندی پوشاک، دارویی و صنعتی هر کدام با یک مقاله (۲۴/۰۰) کمترین گرایش را داشته‌اند.

جدول (۴): توزیع فراوانی مقالات انتشار یافته از حیث موضوع

ردیف	موضوع شناسی	تعداد	درصد
۱	بسته‌بندی مواد غذایی	۸۵	۲۰/۴۸٪
۲	بسته‌بندی زیست‌تخریب‌پذیر	۴۶	۱۱/۰۹٪
۳	بسته‌بندی با فیلم‌های خوراکی	۲۹	۶/۹۹٪
۴	طراحی بسته‌بندی	۲۵	۶/۰۲٪
	مدیریت در بسته‌بندی	۲۵	۶/۰۲٪
	صنایع و تکنولوژی خمیر و کاغذ	۲۵	۶/۰۲٪
۷	بسته‌بندی‌های کاغذی و مقوایی	۲۱	۵/۰۶٪
۸	بسته‌بندی و محیط‌زیست	۱۶	۳/۸۶٪
	بسته‌بندی نانو	۱۶	۳/۸۶٪
۱۰	نقش بسته‌بندی در اقتصاد و تجارت	۱۵	۳/۶۲٪
	بسته‌بندی‌های هوشمند	۱۵	۳/۶۲٪
۱۲	فناوری‌های جدید بسته‌بندی در دنیا	۱۰	۲/۴۱٪
	بسته‌بندی اتمسفر تغییر یافت	۱۰	۲/۴۱٪
۱۴	بسته‌بندی نظامی	۸	۱/۹۳٪
۱۵	حمل‌ونقل و بسته‌بندی	۷	۱/۶۹٪
	بسته‌بندی در زنجیره تأمین	۷	۱/۶۹٪
۱۷	تحلیل صنعت بسته‌بندی و آینده آن	۶	۱/۴۵٪
	بسته‌بندی پلاستیکی	۶	۱/۴۵٪
	بسته‌بندی فلزی	۶	۱/۴۵٪
۲۰	قوانین بسته‌بندی	۵	۱/۲۰٪
	چاپ و نقش آن در بسته‌بندی	۵	۱/۲۰٪
	بسته‌بندی‌های چوبی	۵	۱/۲۰٪
۲۳	استاندارد و نقش الزامات در بسته‌بندی	۴	۰/۹۶٪
۲۴	آزمون‌های بسته‌بندی	۳	۰/۷۲٪
	چسب در صنعت بسته‌بندی	۳	۰/۷۲٪
	برچسب‌های امنیتی	۳	۰/۷۲٪
۲۷	بسته‌بندی‌های قابل انعطاف	۲	۰/۴۸٪
	بسته‌بندی مواد خطرناک	۲	۰/۴۸٪
	صمغ‌های گیاهی	۲	۰/۴۸٪
۳۰	بسته‌بندی پوشاک	۱	۰/۲۴٪
	بسته‌بندی صنعتی	۱	۰/۲۴٪
	بسته‌بندی دارویی	۱	۰/۲۴٪
	مجموع کل	۴۱۵	۱۰۰٪

اعتبار پژوهشی، مروری و ترویجی تفکیک و به چاپ رسیده‌اند. بر طبق جدول (۲) از شماره ۱ تا ۳۳، ۹۵/۱۴٪ از مقالات به شکل تألیفی و ۴/۸۶٪ مقالات به صورت ترجمه‌ای بوده‌اند. با تغییر رویکرد نشریه از شماره ۳۴، به ترتیب ۵۵/۳۶٪ مقالات با اعتبار پژوهشی، ۲۷/۹۸٪ مقالات از نوع مروری و ۱۶/۶۶٪ مقالات ترویجی انتشار یافته‌اند.

جدول (۲): توزیع فراوانی نوع مقاله‌های منتشر شده

ردیف	شماره نشریه	نوع مقاله منتشر شده	تعداد	درصد	درصد کل
۱	شماره‌های ۳۴ تا ۵۹	پژوهشی	۹۳	۵۵/۳۶٪	۱۰۰٪
		ترویجی	۴۷	۲۷/۹۸٪	
		مروری	۲۸	۱۶/۶۶٪	
۲	شماره‌های ۱ تا ۳۳	تألیفی	۲۳۵	۹۵/۱۴٪	۱۰۰٪
		ترجمه‌ای	۱۲	۴/۸۶٪	

۵-۳- توزیع فراوانی به لحاظ ماهیت داده‌های مقالات منتشر شده

براساس جدول (۳) از لحاظ ماهیت داده‌های پژوهش‌های انجام گرفته در نشریه «علوم و فنون بسته‌بندی»، حاکی از غالب بودن رویکرد کیفی با ۵۹/۷۶٪ است. رویکردهای کمی و ترکیبی نیز به ترتیب از ۲۷/۷۱٪ و ۱۲/۵۳٪ فراوانی برخوردارند.

جدول (۳): توزیع فراوانی به لحاظ ماهیت داده‌های مقالات

ردیف	توزیع فراوانی پژوهش به لحاظ ماهیت داده‌ها	تعداد	درصد
۱	کیفی	۲۴۸	۵۹/۷۶٪
۲	کمی	۱۱۵	۲۷/۷۱٪
۳	ترکیبی	۵۲	۱۲/۵۳٪
	کل مقالات	۴۱۵	۱۰۰٪

۵-۴- توزیع فراوانی مقالات انتشار یافته از حیث موضوع

در ۵۹ شماره نخست نشریه «علوم و فنون بسته‌بندی»، مقالات با ۳۳ حوزه موضوعی انتشار یافته است. از این میان و بر مبنای جدول (۴)، موضوعات بسته‌بندی مواد غذایی، بسته‌بندی زیست‌تخریب‌پذیر و بسته‌بندی با فیلم‌های خوراکی به ترتیب با ۲۰/۴۸٪، ۱۱/۰۹٪ و ۶/۹۹٪ بیشترین موضوع‌های مورد بررسی توسط نویسندگان را تشکیل داده‌اند. همچنین پژوهشگران این نشریه به موضوع‌های

۵-۵- توزیع فراوانی همکاری علمی (میزان مشارکت نویسندگان)

بررسی داده‌ها نشان می‌دهد در مجموع ۹۷۹ پژوهشگر در تألیف ۴۱۵ مقاله در قالب ۵۹ شماره نخست نشریه «علوم و فنون بسته‌بندی» مشارکت داشته‌اند. جدول (۵) مشخص می‌کند که بیشترین تعداد مقالات انتشار یافته در نشریه بر مبنای میزان مشارکت نویسندگان به مقالاتی با دو نویسنده اختصاص دارد. مجموعاً ۱۶۱ مقاله (۳۸/۷۹٪) مقالات با دو نویسنده منتشر شده است. مقاله‌های با سه نویسنده، تک نویسنده، چهار نویسنده و پنج نویسنده به ترتیب با ۲۹/۱۵٪، ۱۹/۷۶٪، ۱۰/۳۷٪ و ۱/۹۳٪ در رتبه‌های بعدی از حیث میزان همکاری علمی نویسندگان قرار دارند.

جدول (۵): توزیع فراوانی همکاری علمی (مشارکت نویسندگان)

ردیف	مشارکت نویسندگان	تعداد	درصد
۱	دو نویسنده	۱۶۱	۳۸/۷۹٪
۲	سه نویسنده	۱۲۱	۲۹/۱۵٪
۳	تک نویسنده	۸۲	۱۹/۷۶٪
۴	چهار نویسنده	۴۳	۱۰/۳۷٪
۵	پنج نویسنده	۸	۱/۹۳٪
	مجموع کل	۴۱۵	۱۰۰٪

۵-۶- توزیع فراوانی براساس جنسیت مؤلفان

بر اساس جدول (۶)، از مجموع ۹۷۹ نویسنده ۵۹ شماره نخست نشریه، تعداد نویسندگان مرد به تقریب دو برابر نویسندگان زن بوده‌اند. به‌طوری‌که ۶۳۴ نفر از نویسندگان را مردان (۶۴/۷۶٪) و ۳۴۵ نفر را زنان (۳۵/۲۴٪) تشکیل می‌دهند.

جدول (۶): توزیع فراوانی بر اساس جنسیت نویسندگان مقالات نشریه

ردیف	جنسیت نویسندگان	تعداد	درصد
۱	مرد	۶۳۴	۶۴/۷۶٪
۲	زن	۳۴۵	۳۵/۲۴٪
	مجموع کل	۹۷۹	۱۰۰٪

۵-۷- توزیع فراوانی مرتبه علمی نویسندگان

بررسی مرتبه علمی نویسندگان ۵۹ شماره نخست فصلنامه بر طبق جدول (۷) نشان می‌دهد که ۵۷/۲۰٪ از مجموع، دارای مرتبه پائین‌تر از استادیاری و پژوهشگر غیر هیأت علمی محسوب می‌شوند. پژوهشگران با مرتبه‌های استادیاری، دانشیاری و استادی به ترتیب با ۱۸/۹۰٪، ۱۸/۱۸٪، ۵/۷۲٪ از حیث فراوانی در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

جدول (۷): توزیع فراوانی مرتبه علمی نویسندگان

ردیف	مرتبه علمی نویسنده (استاد/دانشیار/سایر)	تعداد	درصد
۱	سایر	۵۶۰	۵۷/۲۰٪
۲	استادیار	۱۸۵	۱۸/۹۰٪
۳	دانشیار	۱۷۸	۱۸/۱۸٪
۴	استاد	۵۶	۵/۷۲٪
	مجموع کل	۹۷۹	۱۰۰٪

۵-۸- توزیع فراوانی براساس رشته تحصیلی نویسندگان

بر مبنای جدول (۸) نویسندگان مقالات ۵۹ شماره ابتدایی نشریه «علوم و فنون بسته‌بندی» در مجموع از ۴۰ رشته دانشگاهی متمایز بوده‌اند. از این میان علوم و مهندسی صنایع غذایی با ۴۳/۸۲٪ و تعداد ۴۲۹ نویسنده دارای بیشترین فراوانی در بین رشته‌های دانشگاهی است. مهندسی چوب و کاغذ، مدیریت، مهندسی پلیمر و شیمی به ترتیب با ۲۰/۰۲٪، ۱۳/۰۸٪، ۲/۶۶٪، ۲/۳۵٪ در رتبه‌های بعد قرار دارند. رشته‌های مهندسی کامپیوتر، زبان انگلیسی، زیست‌شناسی دریا، مهندسی فرایند، مهندسی ایمنی، فلسفه هنر، محیط زیست، منابع طبیعی، مهندسی نساجی و حسابداری هر کدام با یک مقاله (۱/۰٪) از کمترین فراوانی در بین رشته‌های دانشگاهی نویسندگان مقالات برخوردارند.

۵-۹- توزیع فراوانی براساس سطح تحصیلات

نویسندگان

بر اساس جدول (۹)، از مجموع ۹۷۹ نویسنده ۵۹ شماره نخست نشریه، ۴۶۸ نفر معادل ۴۷/۸۰٪ دارای مدرک تحصیلی دکتری بوده‌اند. سطوح تحصیلی دانشجوی کارشناسی ارشد، کارشناسی ارشد، دانشجوی دکتری و کارشناسی و پائین‌تر به ترتیب با ۱۸/۴۹٪، ۱۶/۱۴٪، ۱۱/۸۵٪ و ۵/۷۲٪ از حیث فراوانی براساس سطح تحصیلات در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

جدول (۹): توزیع فراوانی بر اساس سطح تحصیلات نویسندگان

ردیف	تحصیلات نویسندگان	تعداد	درصد
۱	دکتری	۴۶۸	۴۷/۸۰٪
۲	دانشجوی کارشناسی ارشد	۱۸۱	۱۸/۴۹٪
۳	کارشناسی ارشد	۱۵۸	۱۶/۱۴٪
۴	دانشجوی دکتری	۱۱۶	۱۱/۸۵٪
۵	کارشناسی و پائین‌تر	۵۶	۵/۷۲٪
	مجموع کل	۹۷۹	۱۰۰٪

۵-۱۰- توزیع فراوانی وابستگی سازمانی نویسندگان

بررسی مرتبه علمی ۹۷۹ نویسنده ۵۹ شماره نخست فصلنامه بر طبق جدول (۱۰) نشان می‌دهد که در مجموع مقالاتی از ۸۸ وابستگی سازمانی منحصر به فرد انتشار یافته است. از این میان ۸۷ وابستگی سازمانی از کشور ایران و ۱ وابستگی سازمانی از کشور رومانی بوده است. دانشگاه آزاد اسلامی با تعداد ۲۰۹ نویسنده معادل ۲۱/۳۵٪ دارای بیشترین فراوانی در میان وابستگی‌های سازمانی نویسندگان است. دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، دانشگاه فردوسی مشهد و دانشگاه تهران به ترتیب با ۲۰/۷۴٪، ۷/۶۶٪ و ۵٪ در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

جدول (۸): توزیع فراوانی بر اساس رشته تحصیلی نویسندگان

ردیف	رشته دانشگاهی نویسندگان	تعداد	درصد
۱	علوم و مهندسی صنایع غذایی	۴۲۹	۴۳/۸۲٪
۲	مهندسی چوب و کاغذ	۱۹۶	۲۰/۰۲٪
۳	مدیریت	۱۲۸	۱۳/۰۸٪
۴	مهندسی پلیمر	۲۶	۲/۶۶٪
۵	شیمی	۲۳	۲/۳۵٪
۶	مهندسی صنایع	۱۹	۱/۹۴٪
۷	علوم کشاورزی	۱۵	۱/۵۳٪
۸	ارتباط تصویری (گرافیک)	۱۴	۱/۴۳٪
۹	شیلات	۱۲	۱/۲۳٪
۱۰	مهندسی شیمی	۱۱	۱/۱۲٪
	علوم باغبانی	۱۱	۱/۱۲٪
۱۲	پژوهش هنر	۹	۰/۹۲٪
۱۳	مهندسی مواد	۷	۰/۷۲٪
	طراحی صنعتی	۷	۰/۷۲٪
	مهندسی بیوسیستم	۶	۰/۶۱٪
	حقوق	۶	۰/۶۱٪
۱۵	اقتصاد کشاورزی	۶	۰/۶۱٪
۱۸	بیوتکنولوژی	۵	۰/۵۱٪
	بهداشت مواد غذایی	۵	۰/۵۱٪
۲۰	مهندسی مکانیک	۴	۰/۴۱٪
	علوم دامی	۴	۰/۴۱٪
۲۲	هنر اسلامی	۳	۰/۳۱٪
	برنامه‌ریزی آموزشی	۳	۰/۳۱٪
	داروسازی	۳	۰/۳۱٪
	اقتصاد	۲	۰/۲۰٪
	علوم ارتباطات	۲	۰/۲۰٪
	میکروبیولوژی	۲	۰/۲۰٪
	علوم اجتماعی	۲	۰/۲۰٪
۲۵	مهندسی برق	۲	۰/۲۰٪
	حرفه‌ای امور چاپ و نشر	۲	۰/۲۰٪
	مهندسی کامپیوتر	۱	۰/۱۰٪
	زبان انگلیسی	۱	۰/۱۰٪
	زیست‌شناسی دریا	۱	۰/۱۰٪
	مهندسی فرایند	۱	۰/۱۰٪
	مهندسی ایمنی	۱	۰/۱۰٪
	فلسفه هنر	۱	۰/۱۰٪
	محیط زیست	۱	۰/۱۰٪
	منابع طبیعی	۱	۰/۱۰٪
۳۱	مهندسی نساجی	۱	۰/۱۰٪
	حسابداری	۱	۰/۱۰٪
	مجموع کل	۹۷۹	۱۰۰٪

جدول (۱۰): توزیع فراوانی وابستگی سازمانی نویسندگان

ردیف	عنوان وابستگی سازمانی	تعداد	درصد
۱	دانشگاه آزاد اسلامی	۲۰۹	۲۱/۳۵٪
۲	دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان	۲۰۳	۲۰/۷۴٪
۳	دانشگاه فردوسی مشهد	۷۵	۷/۶۶٪
۴	دانشگاه تهران	۴۹	۵٪
۵	دانشگاه جامع امام حسین (ع)	۴۴	۴/۵۰٪
۶	دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	۳۷	۳/۷۸٪
۷	دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری	۲۳	۲/۳۵٪
۸	دانشگاه ارومیه	۲۱	۲/۱۵٪
۹	دانشگاه تربیت مدرس	۲۰	۲/۰۴٪
۱۰	دانشگاه زنجان	۱۹	۱/۹۴٪
۱۱	دانشگاه محقق اردبیلی	۱۷	۱/۷۴٪
۱۲	دانشگاه گیلان	۱۳	۱/۳۳٪
	دانشگاه ملی مهارت (فنی و حرفه‌ای)	۱۳	۱/۳۳٪
	دانشگاه شیراز	۱۱	۱/۱۲٪
۱۴	دانشگاه بوعلی سینا همدان	۱۱	۱/۱۲٪
	سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی	۱۱	۱/۱۲٪
	دانشگاه شهید بهشتی	۱۰	۱/۰۲٪
۱۷	دانشگاه صنعتی اصفهان	۱۰	۱/۰۲٪
	پژوهشگاه استاندارد	۱۰	۱/۰۲٪
۲۰	دانشگاه تبریز	۹	۰/۹۲٪
	دانشگاه صنعتی امیرکبیر	۸	۰/۸۲٪
۲۱	دانشگاه الزهرا (س)	۸	۰/۸۲٪
	پژوهشگاه پلیمر و پتروشیمی ایران	۸	۰/۸۲٪
۲۴	مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور	۷	۰/۷۲٪
	دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان	۶	۰/۶۱٪
۲۵	دانشگاه سمنان	۶	۰/۶۱٪
	دانشگاه پیام نور	۶	۰/۶۱٪
	مؤسسه آموزش عالی نبی اکرم (ص) تبریز	۶	۰/۶۱٪
۲۹	دانشگاه زابل	۵	۰/۵۱٪
	دانشگاه شهیدچمران اهواز	۵	۰/۵۱٪
	مؤسسه آموزش عالی نور هدایت شهرکرد	۵	۰/۵۱٪
	دانشگاه اراک	۴	۰/۴۱٪
۳۲	مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی	۴	۰/۴۱٪
	مؤسسه آموزش عالی بهاران گرگان	۴	۰/۴۱٪
	دانشگاه هنر اصفهان	۳	۰/۳۱٪
	دانشگاه رازی کرمانشاه	۳	۰/۳۱٪
	دانشگاه جامع علمی کاربردی	۳	۰/۳۱٪
	شرکت بعثت قم	۳	۰/۳۱٪
	مؤسسه آموزش عالی رودکی تنکابن	۳	۰/۳۱٪
	مؤسسه آموزش عالی راهبرد شمال رشت	۳	۰/۳۱٪
۳۵	مؤسسه آموزش عالی طلوع مهر قم	۳	۰/۳۱٪
	مؤسسه آموزش عالی صبا ارومیه	۳	۰/۳۱٪
	دانشگاه اصفهان	۲	۰/۲۰٪
	دانشگاه شهید باهنر کرمان	۲	۰/۲۰٪
	دانشگاه ایلام	۲	۰/۲۰٪

جدول (۱۰): توزیع فراوانی وابستگی سازمانی نویسندگان

ردیف	عنوان وابستگی سازمانی	تعداد	درصد
	دانشگاه سلمان فارسی کازرون	۲	۰/۲۰٪
	دانشگاه صنعتی سهند	۲	۰/۲۰٪
	دانشگاه صنعتی مالک اشتر	۲	۰/۲۰٪
	مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی	۲	۰/۲۰٪
۴۳	مرکز آزمایشگاهی، آموزشی، تحقیقاتی، مشاوره‌ای خاتم پلیمر	۲	۰/۲۰٪
	دانشگاه بین‌المللی امام رضا (ع)	۲	۰/۲۰٪
	مؤسسه آموزش عالی ساعی گرگان	۲	۰/۲۰٪
	مؤسسه آموزش عالی آفاق ارومیه	۲	۰/۲۰٪
	مؤسسه آموزش عالی ارشاد دماوند	۲	۰/۲۰٪
	دانشگاه شاهد	۱	۰/۱۰٪
	دانشگاه هنر تهران	۱	۰/۱۰٪
	دانشگاه لرستان	۱	۰/۱۰٪
	دانشگاه گلستان	۱	۰/۱۰٪
	مرکز تحقیقات اسلامی	۱	۰/۱۰٪
	پژوهشگاه علوم و فنون هسته‌ای	۱	۰/۱۰٪
	دانشگاه صنعتی شیراز	۱	۰/۱۰٪
	دانشگاه صنعتی شاهرود	۱	۰/۱۰٪
	دانشگاه علوم پزشکی زنجان	۱	۰/۱۰٪
	دانشگاه علوم پزشکی اسدآباد	۱	۰/۱۰٪
	دانشگاه علوم پزشکی یاسوج	۱	۰/۱۰٪
	دانشگاه علوم پزشکی شیراز	۱	۰/۱۰٪
	دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد	۱	۰/۱۰٪
	دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه	۱	۰/۱۰٪
	دانشگاه علوم پزشکی هوشمند	۱	۰/۱۰٪
	دانشگاه ملایر	۱	۰/۱۰٪
	دانشگاه حضرت معصومه (س)	۱	۰/۱۰٪
	مجتمع آموزش عالی سراوان	۱	۰/۱۰٪
	دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)	۱	۰/۱۰٪
	دانشگاه هرمزگان	۱	۰/۱۰٪
	دانشگاه بخارست - رومانی	۱	۰/۱۰٪
	دانشگاه شهرکرد	۱	۰/۱۰٪
	دانشگاه علوم انتظامی امین	۱	۰/۱۰٪
	سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران	۱	۰/۱۰٪
	مؤسسه پژوهشی علوم و صنایع غذایی	۱	۰/۱۰٪
	مؤسسه علوم و فناوری رنگ و پوشش	۱	۰/۱۰٪
۵۵	مرکز تحقیقات آزمایشگاهی غذا و دارو سازمان غذا و دارو	۱	۰/۱۰٪
	مرکز تحقیقات و توسعه شرکت آذر نان نظری تبریز	۱	۰/۱۰٪
	مرکز تحقیق و توسعه شرکت گز سکه اصفهان	۱	۰/۱۰٪
	قوه قضائیه	۱	۰/۱۰٪
	شرکت صنعتی محروسازان ایران خودرو	۱	۰/۱۰٪
	شرکت تولیدی والاقلعه	۱	۰/۱۰٪
	مؤسسه آموزش عالی راه دانش بابل	۱	۰/۱۰٪
	مؤسسه آموزش عالی سهروردی قزوین	۱	۰/۱۰٪
	مجموع کل	۹۷۹	۱۰۰٪

۴- نتیجه‌گیری

مطالعه و پژوهش روند تولید مقاله‌های نشریه «علوم و فنون بسته‌بندی» به عنوان تنها نشریه «علمی» حوزه بسته‌بندی در ایران، ارائه‌دهنده تصویری روشن از سیر علمی، نقاط قوت و خلاءهای آن است. در پژوهش حاضر به شکلی عینی، نظام‌مند و طبقه‌بندی‌شده به تجزیه و تحلیل ۵۹ شماره نخست نشریه مذکور از سال ۱۳۸۹ تا ۱۴۰۳ در قالب ده مؤلفه مشخص و اساسی پرداخت شده است. نتایج نشان می‌دهد که در مجموع ۴۱۵ مقاله از ۹۷۹ پژوهشگر در ۵۹ شماره نخست به چاپ رسیده است. بیشترین فراوانی مقاله‌های انتشار یافته مربوط به دوره‌های ۱ و ۳ یعنی سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۱ هر کدام با ۳۵ مقاله (۸/۴۳٪) است. توزیع فراوانی نوع مقاله‌های منتشرشده نمایان می‌سازد که نشریه از شماره ۱ تا ۳۳، ۹۵/۱۴٪ مقاله تألیفی و ۴/۸۶٪ مقاله ترجمه‌ای منتشر نموده است؛ ولیکن از شماره ۳۴ با حذف پذیرش مقاله ترجمه‌ای و تفکیک مقالات به اعتبار پژوهشی، مروری و ترویجی، به ترتیب ۵۵/۳۶٪ مقاله پژوهشی، ۲۷/۹۸٪ مقاله ترویجی و ۱۶/۶۶٪ مقاله مروری انتشار داده است. توزیع فراوانی به لحاظ ماهیت داده‌های مقالات حاکی از غالب بودن رویکرد کیفی با ۵۹/۷۶٪ است. از حیث موضوع، نویسندگان به «بسته‌بندی مواد غذایی»، «بسته‌بندی زیست تخریب پذیر» و «بسته‌بندی با فیلم‌های خوراکی» بیشترین گرایش را داشته‌اند؛ به‌طوری‌که به ترتیب ۲۰/۴۸٪، ۱۱/۰۹٪ و ۶/۹۹٪ از مقالات به این موضوعات پرداخته‌اند. ۳۸/۷۹٪ مقاله‌ها با مشارکت دو نویسنده نگارش شده است که در همکاری علمی رتبه اول محسوب می‌شود. ۶۴/۷۶٪ نویسندگان مقالات را مردان و ۳۵/۲۴٪ را زنان تشکیل می‌دهند. از حیث توزیع فراوانی مرتبه علمی نویسندگان، پژوهش نشان می‌دهد که ۵۷/۲۰٪ نویسندگان پائین‌تر از استادیار و پژوهشگر غیر هیأت علمی (سایر) بوده‌اند. نویسندگان مقالات با مرتبه استادیار، دانشیار و استاد تمام به ترتیب درصد ۱۸/۹۰٪، ۱۸/۱۸٪ و ۵/۷۲٪ بوده‌اند. رشته‌های دانشگاهی علوم و مهندسی صنایع غذایی، مهندسی چوب و کاغذ و مدیریت به ترتیب با ۴۳/۸۲٪، ۲۰/۰۲٪ و ۱۳/۰۸٪ بیشترین فراوانی را در بین رشته‌های تحصیلی نویسندگان نشریه داشته‌اند. ۴۷/۸۰٪ نویسندگان تحصیلات دکتری داشته‌اند. دانشگاه آزاد اسلامی با ۲۱/۳۵٪ بیشترین فراوانی را در بین وابستگی سازمانی نویسندگان نشریه داراست. دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، دانشگاه فردوسی مشهد و دانشگاه تهران به ترتیب با ۲۰/۷۴٪، ۷/۶۶٪ و ۵٪ در رتبه‌های بعدی قرار دارند. در مجموع با تدقیق در داده‌های پژوهش حاضر می‌توان درک بهتری از اهمیت، موضوعات و

مسئولیت‌ها ارائه داشت و با نگاهی به گذشته، مسیر مورد انتظار برای یگانه نشریه علمی بسته‌بندی ایران را ترسیم نمود.

۵- مراجع

- [1] M. Zaryabi, "The Impact of Islamic Iranian Design Representation on Saffron Packaging in the Communication Process with the Audience", *Packaging Science and Art*, vol. 14(56), pp. 13-22, 2024. (In Persian) <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.22286675.1402.14.56.2.2>
- [2] M. Zaryabi; H. Abeddoust, "Nterpreting the Communication Process Between Teachers & Students in the Packaging Design Courses Based on Jacobson's Theory", *Packaging Science and Art*, vol. 13(50), pp. 1-16, 2022. (In Persian) <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.22286675.1401.13.50.1.2>
- [3] M. Imampour. "Standard packaging requirements for identifying a standard package", *Packaging Science and Art*, vol. 1(1), pp. 24-29, 2010. (In Persian)
- [4] M. Imampour. "Packaging, a factor in trade development", *Packaging Science and Art*, vol. 1(3), pp. 40-47, 2010. (In Persian)
- [5] R. Nouri; M. Fathollah; M. R. Esfidani; A. Alipour Pijani, "A comparative review of the packaging situation in Iran with several countries in the world", *Packaging Science and Art*, vol. 3(9), pp. 39-45, 2012. (In Persian)
- [6] M. Imampour. "The need to pay attention to management in the packaging industry", *Packaging Science and Art*, vol. 6(22), pp. 14-25, 2015. (In Persian)
- [7] M. S. Allahyari, Z. Daghighi Masouleh, & H. Eftekhari, "Content Analysis of Scientific Articles in Agricultural Extension and Education Science in Iran (2009-2013)", *Iranian Agricultural Extension and Education Journal*, vol. 11(1), pp. 229-249, 2015. (In Persian) <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.20081758.1394.11.1.15.9>
- [8] M. Mohammadi, A. M. Dadgar, & I. Motaharinia, "Content Analysis of the Articles Published in the Journal of Philosophical-Theological Research during 1378-1391 (1999-2012)", *Journal of Philosophical Theological Research*, vol. 16(4), pp. 149-171, 2015. (In Persian) <https://doi.org/10.22091/pfk.2015.547>
- [9] M. R. Hafeznia, "an introduction to the research methods in humanities (total revision with additions)", Tehran: Samt, 2022. (In Persian)
- [10] A. Mirzaei, "Content analysis of the articles published in the first 30 issues of Goljaam bi-quarterly", *goljaam*, vol. 14 (33), pp. 163-181, 2018. (In Persian) <http://dori.net/dor/20.1001.1.20082738.1397.14.33.3.2>
- [11] V. K. Vamamkhasti, A. H. Tayebi Abolhasani, & S. Asadi Khanghah, "Content analysis of Articles in «Management Studies in Development & Evolution Journal» During the 7-Year Period (2011-2018)", *Management Studies in Development and Evolution*, vol. 28(93), vol. 129-160, 2019. (In Persian) <https://doi.org/10.22054/jmsd.2019.10422>
- [12] S. R. Ameli, "Research methods in cultural & media studies", Tehran: University of Tehran Press, 2013. (In Persian)
- [13] M. D. Gall, J. P. Gall, & W. R. Borg, "Educational Research An Introduction", Trans. A. R. Nasr et al, Tehran: Samt, 2023. (In Persian)
- [14] M. Shamsi, "Content Analysis of "Strategic Studies Quarterly" Papers: A Six-Year Review (2017-2023)", *Strategic Studies Quarterly*, vol. 26(2), pp. 135-153, 2023. (In Persian) <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.17350727.1402.26.100.6.0>
- [15] D. Rezanian, M. R. Moghanipour, & S. J. Zafarmand, "Content Analysis of Articles in the Journal of Tourism Management Studies (2012-2018) based on the Participation Pattern of Authors and Methodological, Citation and Functional Characteristics of Articles", *Knowledge Retrieval and Semantic Systems*, vol. 8(28), pp. 169-201, 2021. (In Persian) <https://dori.net/dor/20.1001.1.2476387.1400.8.28.7.5>
- [16] M. Adibmanesh, "Evaluation of Two Quarterly Curriculum Studies in Higher Education with a Content Analysis Approach", *Journal of higher education curriculum studies*, vol. 11(22), pp. 99-118, 2021. (In Persian) <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.25382241.1399.11.22.5.6>

[20] S. Mohammad Esmaeili, & A. Akbari, "Content analysis of the Journal of Environmental Science and Technology", Journal of Environmental Science and Technology, vol. 5(19), pp. 275-285, 2017. (In Persian) <https://doi.org/10.22034/jest.2017.11299>

[21] G. Soleymani Amiri, M. Ezadpour, & F. Geramirad, "Content Analysis of the Scientific — Research Journal of “Empirical Research in Accounting”", Empirical Research in Accounting, vol. 10(1), pp. 121-140, 2020. (In Persian) <https://doi.org/10.22051/jera.2019.21103.2093>

[17] A. Akhondi, "Content Analysis of Articles in Strategy Journal", Strategy, vol. 28(2), pp. 167-196, 2019. (In Persian) <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.10283102.1398.28.2.7.0>

[18] H. Imani, A. H. Abdollahzadeh, & A. A. Pourezat, "Content Analysis of the Articles Published in the Journal of Public Administration in University of Tehran", Journal of Public Administration, vol. 10(3), pp. 387-414, 2018. (In Persian) <https://doi.org/10.22059/jipa.2018.265121.2359>

[19] B. S. Bashiri, & M. A. Khorasani, "Content Analysis of Articles in Journal of Rural Research From 2010 to 2016", Journal of Rural Research, vol. 8(1), pp. 138-151, 2017. (In Persian) <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.20087373.1396.8.1.9.7>